

ЗМІСТ

ВСТУП	5
1. СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ.....	8
1.1. Сутність фінансового та страхового ринків.....	8
1.2. Формування конвергентної моделі фінансового ринку	32
1.3. Основні види та показники страхування	53
1.4. Дослідження циклічності розвитку на основі теорії часових рядів та використання його результатів у перестрахованні.....	69
1.5. Банківсько- страхова інтеграція в забезпеченні розвитку фінансового сектору на різних фазах економічних циклів	86
1.6. Фондово- страхова інтеграція у забезпеченні покриття катастрофічних ризиків	102
1.7. Розвиток страхових об'єднань та фінансова безпека страхового ринку	119
2. СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ПЕРЕСТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ.....	137
2.1. Напрями розвитку вітчизняного ринку перестраховання	137
2.2. Методичні підходи до оцінки рівня конкуренції ринку перестраховання України	154
3. ПЕРСПЕКТИВНІ ВИДИ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ ...	170
3.1. Нові тенденції у страхуванні фінансових ризиків	170
3.2. Теоретичні основи та особливості реалізації медичного страхування	189
3.3. Стан та сучасні тенденції розвитку страхування туризму	210
3.4. Теоретичні підходи і практичний досвід екологічного страхування	216

4. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ	237
4.1. Теоретичні положення щодо організації грошових потоків страхової компанії та оцінка їх ефективності	237
4.2. Ресурсне забезпечення інвестиційної діяльності страхових компаній в Україні	252
4.3. Основні положення теорії та практики застосування актуарних розрахунків та тарифної політики	278
4.4. Фінансова безпека страхових компаній	299

ВСТУП

Ефективне функціонування страхового ринку потребує його адаптації до нових тенденцій в економіці. Як результат, виникає потреба у створенні комплексних продуктів, які б поєднували послуги як страхового, так і фінансового ринків. З огляду на це в монографії визначені сутність страхового і фінансового ринків, їх структура, досліджено взаємодію цих елементів фінансової системи держави в частині формування видів і технологій страхування та інвестиційної діяльності страхових компаній. Особливу увагу було приділено порівнянню моделей фінансового ринку та аспектам формування конвергентної моделі.

У монографії проаналізовано різні підходи до класифікації страхування, а також зазначені відмінності української класифікації від зарубіжних. За українським законодавством найбільш популярним є виділення добровільного та обов'язкового страхування, у той час як у Європі застосовується поділ страхування на лайфове та нон-лайфове.

У результаті дослідження економічних явищ можна дійти висновку, що кожен процес, що відбувається, має циклічний характер. У монографії розглянуті основні засади хвилеподібного розвитку економіки, викладені причини виникнення циклів та розглянута взаємодія внутрішнього стану економіки й зовнішніх факторів. Визначено низку економіко-математичних моделей які дають змогу охарактеризувати хвилеподібний розвиток економіки в цілому та перестрахового ринку зокрема. Крім того, звернено увагу на методичні підходи до оцінки рівня конкуренції ринку перестраховання.

Окремо в монографії досліджуються роль та місце банківсько-страхової інтеграції в забезпеченні циклічного розвитку фінансового сектору економіки. Обґрунтовано позитивний вплив високого рівня інтеграційних процесів між банками та страховими компаніями на розвиток фінансового сектору на фазі підйому ділової активності та негативний вплив такого рівня на розвиток фінансового сектору економіки на фазах спаду та кризи.

Значну увагу приділено питанням забезпечення ефективності управління ризиками стихійних лих в умовах розвитку конвергентних та інтеграційних процесів між страховим та фондовим ринками. Розглянуті основні засади формування державно-приватного партнерства у сфері управління ризиками катастроф та удосконалення нормативно-правової бази для впровадження сек'юритизації катастрофічних страхових ризиків в Україні.

Важливою складовою монографії є дослідження взаємозв'язків між різними аспектами фінансової безпеки страхових компаній та держави. Проаналізовано проблеми розвитку страхового ринку України та напрямки їх впливу на фінансову безпеку страховиків. Окремо досліджується діяльність об'єднань страхових компаній та їх роль у забезпеченні фінансової безпеки страхового ринку та держави.

Розглянуті нові тенденції функціонування вітчизняного ринку перестраховування. Основну увагу приділено не тільки питанням ефективності подолання наслідків фінансової нестабільності суб'єктами перестрахових відносин та ідентифікації найбільш дієвих інструментів протидії деструктивним факторам впливу, але й визначенню необхідних напрямків подальшого розвитку даного ринку.

Досліджені найбільш актуальні для нинішнього періоду розвитку страхового ринку види страхування, серед яких одним з найбільш складних та актуальних в сучасних умовах є страхування фінансових ризиків. Розглянуті основні теоретичні положення даного виду страхування в Україні, його нормативно-правове забезпечення та проведений комплексний аналіз основних показників, що його характеризують.

Вагомою складовою дослідження є теоретичні основи та особливості реалізації механізму медичного страхування. Наразі даний вид страхування є дуже популярним у провідних європейських країнах та США, але поступово воно набуває обертів і в Україні. Проаналізовано основні моделі функціонування медичного страхування у світі, а також визначено можливі детермінанти розвитку даного виду страхування в нашій країні.

У монографії виконано огляд сучасного стану та основних тенденцій розвитку страхування туризму. Звернено увагу на різні види туристичних страхових полісів та державне регулювання даної галузі.

Через те, що господарська діяльність людини призводить до значного антропогенного навантаження на природу, унаслідок якого відбувається постійне погіршення стану навколишнього природного середовища, виникає необхідність існування інструменту, який дозволить, хоча б частково, компенсувати заподіяну шкоду та сформувати необхідні фінансові резерви для покриття наслідків господарського впливу на природне середовище. З огляду на це в монографії розглядаються методичні засади реалізації механізму екологічного страхування.

Посилення конкуренції на страховому ринку, підвищення збитковості страхових операцій та пошук нових джерел отримання додат-

кового прибутку змусило страхові компанії переосмислити важливість розвитку інвестиційної діяльності. Відповідно до цього в монографії розглянуто концептуальні засади формування інвестиційних ресурсів, також здійснено ґрунтовний аналіз сучасних тенденцій розвитку інвестиційної діяльності страхових компаній України.

Цільовою аудиторією монографії є фахівці зі страхування, представники регулярних та наглядових органів, викладачі, аспіранти та студенти економічних спеціальностей.

Дана монографія підготовлена колективом авторів у складі:

- д.е.н., проф. Козьменко О.В. (керівництво авторським колективом, загальна редакція, пп. 1.1, 1.3, 1.4, 2.1, 4.1);
- Абрамітова Д.Р. (п. 3.3);
- Алексеева Н.А. (п. 1.2);
- Багмет К.В. (п. 1.5);
- к.е.н. Бойко А.О. (пп. 2.1, 3.1, 4.1);
- Боженко А.С. (п. 1.4);
- д.е.н., проф. Васильєва Т.А. (п. 1.1);
- Деркач О.М. (п. 1.7);
- д.е.н., проф. Козьменко С.М. (пп. 2.2, 3.4);
- Коробка Р.В. (п. 1.6);
- к.е.н. Кремень В.М. (п. 1.2);
- к.е.н. Кузьменко О.В. (пп. 1.4, 2.2);
- Кузьменко О.Г. (п. 3.1);
- д.е.н., проф. Леонов С.В. (п. 1.7);
- Лисенко В.С. (п. 3.2);
- Остапенко Л.С. (п. 1.1);
- Охріменко І.О. (п. 3.2);
- Пахненко О.М. (п. 1.6);
- Роєнко В.В. (пп. 4.1, 4.2);
- Рубан О.О. (п. 4.4);
- Рубан С.О. (п. 4.3);
- Сіроштан І.М. (п. 1.5);
- к.е.н. Сокол С.В. (п. 1.7);
- д.е.н., проф. Школьник І.О. (п. 1.2)